

2005
2012

სასამართლო
სისტემის რეფორმა
საქართველოში

JUDICIARY REFORM
IN GEORGIA

სასამართლო რეფორმის ძირითადი მიმართულებები (2005-2012 წლები)

1997-98 წლებში „საერთო სასამართლოების შესახებ“ და „უზენაესი სასამართლოს შესახებ“ ორგანული კანონების მიღებით საქართველოს ისტორიაში პირველად დაიწყო სასამართლო სისტემის რეფორმა. სამწუხაროდ, უკვე ერთი წლის შემდეგ არსებულმა პოლიტიკურმა და ეკონომიკურმა ვითარებამ ცხადყო, რომ სასამართლო რეფორმა საქართველოში ვერ შედგებოდა. იმ დროს ქვეყანაში არ არსებობდა ყველაზე მთავარი, რაც რეფორმების გატარებისათვის არის აუცილებელი – ხელისუფლების ნება. ამის გამო, არ განხორციელდა იმ სისტემათა (პროკურატურა, პოლიცია, ადვოკატთა კორპუსი) რეფორმა, რომელთაც პირდაპირი თუ ირიბი შეხება ჰქონდათ სასამართლოსთან, რამაც, საბოლოო ჯამში, სასამართლო რეფორმის არა თუ შეფერხება, არამედ მისი ჩავარდნა გამოიწვია. უფრო მეტიც, სასამართლო სისტემის რეფორმა დაიწყო შესაბამისი ფინანსური და მატერიალური რესურსების მობილიზაციის გარეშე. აღნიშნულის შედეგად სისტემაში დაგროვდა უამრავი პრობლემა, რომელთა შორის განსაკუთრებით მწვავე იყო ბევრი არაკეთილსინდისიერი და არაკვალიფიციური მოსამართლის საქმიანობა, რაც განაპირობებდა სასამართლო სისტემაში მასშტაბურ კორუფციას და, შესაბამისად, დამოუკიდებლობის უმდაბლეს ხარისხს.

2003 წელს „ვარდების რევოლუციის“ შედეგად საქართველოში ყველა მიმართულებით დაიწყო რეფორმების განხორციელება. შესაბამისად, 2005 წლის დასაწყისში შემუშავდა კონცეფცია და ფაქტობრივად ხელახლა დაიწყო სასამართლო რეფორმა. იგი მოიცავს სასამართლო სისტემის მოწყობასა

MAIN DIRECTIONS OF THE JUDICIARY REFORM (2005-2012)

After adopting the organic laws on Common Courts and on Supreme Court in 1997-98, implementation of the judiciary reform was initiated for the first time in the history of Georgia. However, after a year the existing political and economic situation made it clear that implementation of the judiciary reform would be impossible in Georgia. At that time the country lacked the most important thing needed for these reforms - the will of the government. This is why the systems, namely the prosecutor's office and the police, also the bar, which were directly or indirectly linked to the judiciary, failed to be reformed that eventually caused not only impediment, but also failure of the judiciary reform. Moreover, the judiciary reform was initiated without mobilizing relevant financial and material resources. Hence abovementioned, many problems accumulated in the judiciary system and among them the major one was the activities of many dishonest and underqualified judges that accounted for the large-scaled corruption within the judiciary system and, correspondingly, the lowest degree of independence.

და გამართულ ფუნქციონირებასთან დაკავშირებულ ყველა საკითხს. რეფორმის ყველა მეტად თუ ნაკლებად მნიშვნელოვანი ნაბიჯი არსებითად არის დაკავშირებული ერთმანეთთან და მათი კომპლექსური, ეტაპობრივი განხორციელება აუცილებელია დასახული მიზნის – დამოუკიდებელი სასამართლო სისტემის – მისაღწევად.

აღსანიშნავია, რომ სასამართლო რეფორმა მიმდინარეობს საქართველოს პარტნიორი ქვეყნებისა და საერთაშორისო ორგანიზაციების აქტიური მხარდაჭერით, რომლებიც მონაწილეობენ რეფორმის სხვადასხვა მიმართულების განხორციელებაში. ესენია: ნორვეგიის კანონის უზენაესობის პროგრამა (NORLAG), ამერიკის შეერთებული შტატების საერთაშორისო განვითარების სააგენტო (USAID), ამერიკის იურისტთა ასოციაცია (ABA), გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის განვითარების პროგრამა (UNDP), გერმანიის საერთაშორისო თანამშრომლობის საზოგადოება (GIZ), ევროპის თანამშრომლობისა და უსაფრთხოების ორგანიზაცია (OSCE), ევროპის საბჭო და სხვები.

As the result of “Rose Revolution” in 2003, implementation of reforms in all the directions was initiated in Georgia. Consequently, concept of the reform was elaborated in 2005 and in fact the large-scaled judiciary reform started anew. It comprised all the issues related to the arrangement of the judiciary system and to its balanced functioning as well. All the more or less important steps of the reform are substantially linked to one other and it is necessary to implement them comprehensively and gradually to achieve the goal - creation of an independent judiciary system.

It should be pointed out that the judiciary reform is being carried out with active support of partner countries and international organizations, which are involved in implementation of various directions of the reform. These are: the Norwegian Mission of Rule of Law Advisers to Georgia (NORLAG), United States Agency for International Development (USAID), American Bar Association (ABA), United Nations Development Program (UNDP), German Society for International Cooperation (GIZ), Organization for Security and Co-operation in Europe (OSCE), Council of Europe, etc.

1997-1999 წლები – სასამართლო რეფორმა

1. რეფორმის საფუძვლები და მიღწევები:

- ა) „საქართველოს საერთო სასამართლოების შესახებ“ ორგანული კანონის მიღება;
- ბ) „საქართველოს უზენაესი სასამართლოს შესახებ“ ორგანული კანონის მიღება;
- გ) მოსამართლეთა თანამდებობაზე განწესების ახალი სისტემა;
- დ) სისტემიდან წავიდნენ საბჭოთა ხელისუფლების დროს დანიშნული მოსამართლეები;
- ე) თანამდებობებზე დაინიშნენ გამოცდაჩაბარებული და კონკურსგავლილი მოსამართლეები;

2. რეფორმის ჩავარდნის მიზეზები:

- ა) მცირე ხელფასი (რომელიც ხშირად არ გაცივმოდა);
- ბ) შესაბამისი მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის არარსებობა;
- გ) სხვა სტრუქტურებში რეფორმის გაუტარებლობა;
- დ) ხელისუფლების ნების არარსებობა;
- ე) ქვეყანაში არსებული კორუფციული გარემოს კიდევ უფრო გაუარესება.

1997-1999 – JUDICIARY REFORM

1.FUNDAMENTALS AND ACHIEVEMENTS OF THE REFORM:

- a) Adoption of the Organic Law on Common Courts of Georgia;
- b) Adoption of the Organic Law on Supreme Court of Georgia;
- c) New system for appointment of judges;
- d) Judges appointed during the Soviet period left the system;
- e) Appointments were provided to the judges who passed the exams and went through the competition.

2.CAUSES OF REFORM FAILURE:

- a) Scanty salaries (that often were not distributed);
- b) Lack of relevant material and technical resources;
- c) Failure to carry out reforms at other structures;
- d) Lack of the will of the government;
- e) Worsening of the existing corrupt environment in the country.

I ინსტიტუციური ცვლილებები

1997-98 წლებში განხორციელებული სასამართლო რეფორმის შედეგად საქართველოში ჩამოყალიბდა სასამართლო სისტემა, რომელიც, ინსტანციურობის პრინციპის თვალსაზრისით, არ იყო მკვეთრად გამოქვეყნებული ერთმანეთისაგან. 2005 წელს დაწყებული რეფორმის ერთ-ერთი ძირითადი მიმართულება სასამართლო სისტემის ინსტიტუციური რეორგანიზაცია იყო, შეიქმნა მწყობრი, ფუნქციურად გამართული სისტემა და, შესაბამისად, უზრუნველყოფილი იქნა თანმიმდევრული ინსტანციურობის პრინციპი.

I INSTITUTIONAL CHANGES

Implementation of the judiciary reform in 1997-98 resulted in the establishment of judiciary in Georgia where the principle of sequential order of instances was not clearly defined. One of the main directions of the reform that had started in 2005 was the institutional reorganization of the judiciary that led to the creation of a smooth, functionally balanced system and correspondingly, the principle of sequential order of instances was ensured.

1. რაიონული (საქალაქო) სასამართლო, მაგისტრატი მოსამართლე

2005 წელს დაწყებული სასამართლო რეფორმის ერთ-ერთ ძირითად მიმართულებას წარმოადგენდა პირველი ინსტანციის სასამართლოების მოდერნიზება, რაც მათ განსჯადობას მიკუთვნებულ საკითხთა დაზუსტებასა და მოსამართლეთა სპეციალიზაციის განსაზღვრას ითვალისწინებდა. დღეის მდგომარეობით ახლებურად ჩამოყალიბდა პირველი ინსტანციის სასამართლოს სტრუქტურა: სისტემის შემადგენლობაში შეიქმნა – პირველი ინსტანციის 17 რაიონული (საქალაქო) სასამართლო 30 მაგისტრატი მოსამართლით.

2012 წლის ბოლოსთვის კი დასრულდება სასამართლოების გაერთიანება და შეიქმნება 23 გამსხვილებული რაიონული (საქალაქო) სასამართლო (საერთო

1. DISTRICT (CITY) COURT, MAGISTRATE JUDGE

One of the main directions of the judiciary reform that started in 2005, was to modernize the trial courts that envisaged precise definition of issues falling under their jurisdiction, and identification of specialization of judges as well. As of today, the structure of trial courts has been set up in a new way: 17 district (city) courts of the first instance staffed with 30 magistrate judges were established within the system.

By the end of 2012 consolidation of courts will be finalized and 23 enlarged district (city) courts will be established (staffed with approximately 110 judges in total), where 42 magistrate judges will be working too. The magistrate court constitutes the part of the district (city) court and exercises its judicial power in the administrative-territorial unit where the enlarged district (city) court is not present.

ჯამში, დაახლოებით 110 მოსამართლის შემადგენლობით), რომელშიც ასევე იმუშავებს 42 მაგისტრატი მოსამართლე. მაგისტრატი სასამართლო შედის რაიონული (საქალაქო) სასამართლოს შემადგენლობაში და სამოსამართლო უფლებამოსილებას ახორციელებს იმ ადმინისტრაციულ-ტერიტორიულ ერთეულში, სადაც არ მოქმედებს გამსხვილებული რაიონული (საქალაქო) სასამართლო.

მოდერნიზებული სისტემის მთავარი უპირატესობა არის ის, რომ რაიონულ (საქალაქო) სასამართლოებში განხორციელდა მოსამართლეთა სპეციალიზაცია, ანუ სხვადასხვა კატეგორიის საქმეებს იხილავს ამ დისციპლინაში სპეციალიზებული მოსამართლე, რაც უდავოდ ხელს უწყობს საქმეთა უფრო სწრაფად და მაღალკვალიფიციურად განხილვასა და გადაწყვეტას. ასევე მნიშვნელოვანია, რომ ყველა საქმეს, განურჩევლად მათი სირთულისა თუ სუბიექტისა, განიხილავენ რაიონული (საქალაქო) სასამართლოების სპეციალიზებული მოსამართლეები.

One of the main priorities of the modernized system is that the judges are specialized at district (city) courts, that is, the cases of various categories are heard by the judge specialized in this discipline that undoubtedly promotes more speedy and higher quality consideration and resolution of cases. It is also important that all the cases, irrespective of their complexity or subject, are heard by the specialized judges of district (city) courts.

ახალციხის რაიონული სასამართლო
AKHALTSIKHE DISTRICT COURT

	საავტომობილო გზა/Highway	რკინიგზა Railway	მანძილი ახალციხემდე (კმ) Distance to Akhaltsikhe(km)	საჭირო დრო (სთ) Time needed (hour)
ადიგენი Adigeni	✓		29	0:35
ბორჯომი Borjomi	✓	✓	47	0:45
ასპინძა Aspindza	✓		32	0:35

ინსტანციის რაიონული (საქალაქო) და მაგისტრატი სასამართლოები

1. თბილისის საქალაქო სასამართლო	14. სიღნაღის რს დედოფლისწყაროს მმ საგარეჯოს მმ
2. ქუთაისის სს ბაღდათის მმ წყალტუბოს მმ ტყიბულის მმ	15. ოზურგეთის რს ლანჩხუთის მმ ჩოხატაურის მმ
3. ზესტაფონის რს ხარაგაულის მმ თერჯოლის მმ	16. გორის რს კასპის მმ
4. საჩხერის რს ჭიათურის მმ	17. ხაშურის რს ეარელის მმ
5. სამტრედიის რს ვანის მმ ხონის მმ	18. ფოთის სს ხობის მმ
6. რუსთავეის სს გარდაბნის მმ	19. სენაკი რს აბაშის მმ მარტვილის მმ
7. გოლენის რს მარნეულის მმ დმანისის მმ	20. ზუგდიდის რს მესტიის მმ ჩხორონწყის მმ ნალენჯის მმ
8. გურჯაანის რს ლაგოდეხის მმ ყვარლის მმ	21. ახალციხის რს ადიგენის მმ ასპინძის მმ ბორჯომის მმ
9. თეთრიწყაროს რს წალკის მმ	22. ახალქალაქის რს ნინოწმინდის მმ
10. ამბროლაურის რს ონის მმ	23. გათუშის სს ქობულეთის მმ
11. ცაგერის რს ლენტეხის მმ	24. ხელვაჩაურის რს ხულოს მმ შუახევის მმ ქედის მმ
12. მცხეთის რს ახალგორის მმ დუშეთის მმ თიანეთის მმ სტეფანწმინდის მმ	სოხუმისა და გაგრა-გუდაუთის რს გალი-გულრიფშისა და ოჩამჩირე-ტყვარჩელის რს
13. თელავის რს ახმეტის მმ	სს - საქალაქო სასამართლო რს - რაიონული სასამართლო მმ - მაგისტრატი მოსამართლე

DISTRICT (CITY) AND MAGISTRATE COURTS OF THE FIRST INSTANCE

1. TBILISI CITY COURT	15. OZURGETI DC Lanchkhuti MJ Chokhatauri MJ
2. KUTAISI CC Baghdati MJ Tskaltubo MJ Tkibuli MJ	16. GORI DC Kaspi MJ
3. ZESTAPONI DC Kharagauli MJ Terjola MJ	17. KHASHURI DC Kareli MJ
4. SACHKHERE DC Chiatura MJ	18. POTI CC Khobi MJ
5. SAMTREDIA DC Vani MJ Khoni MJ	19. SENAKI CC Abasha MJ Martvili MJ
6. RUSTAVI CC Gardabani MJ	20. ZUGDIDI DC Mestia MJ Chkhorotsku MJ Tsalenjikha MJ
7. BOLNISI DC Marneuli MJ Dmanisi MJ	21. AKHALTSIKHE DC Adigeni MJ Aspindza MJ Borjomi MJ
8. GURJAANI DC Lagodekhi MJ Kvareli MJ	22. AKHALKALAKI DC Ninotsminda MJ
9. TETRITSKARO DC Tsalka MJ	23. BATUMI CC Kobuleti MJ
10. AMBROLAURI DC Oni MJ	24. KHELVACHAURI DC Khulo MJ Shuakhevi MJ Keda MJ
11. TSAGERI DC Lentekhi MJ	District Courts of Sokhumi and Gagra-Gudauta District Courts of Gali-Gulripshi and Ochamchire-Tkvarcheli
12. MTSKHETA DC Akhagori MJ Dusheti MJ Tianeti MJ Stefantsminda MJ	
13. TELAVI DC Akhmeta MJ	
14. SIGHNAGHI DC Dedoplistskaro MJ Sagarejo MJ	CC - City Court DC - District Court MJ - Magistrate Judge

2. სააპელაციო სასამართლო

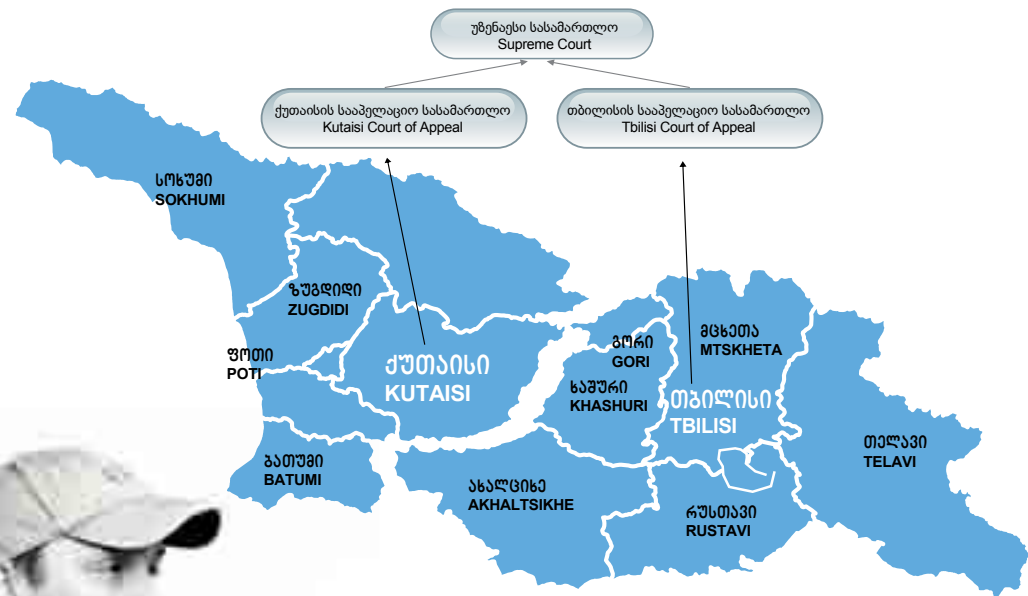
2005 წლის პირველ ნახევარში განხორციელებული საკანონმდებლო ცვლილებების შესაბამისად, იმავე წლის 1 ნოემბრიდან ამოქმედდა სააპელაციო სასამართლო ინსტანცია, რითაც ძირველად შეიცვალა არსებული საოლქო სასამართლოების მოდელი საერთო სასამართლოების ერთიან სისტემაში. სააპელაციო სასამართლოში აღარ არსებობს საქმეთა პირველი ინსტანციის წესით განმხილველი კოლეგიები და ყველა საქმეს სასამართლო განიხილავს მხოლოდ აპელაციის წესით. საქართველოში ორი სააპელაციო სასამართლო მოქმედებს – თბილისსა და ქუთაისში. დასავლეთ საქართველოში მოქმედ პირველი ინსტანციის სასამართლოთა (მათ შორის მაგისტრატ მოსამართლეთა) გადაწყვეტილებებზე სააპელაციო საჩივრებს ქუთაისის სააპელაციო სასამართლო განიხილავს, ხოლო აღმოსავლეთ საქართველოს სასამართლოთა გადაწყვეტილებებზე საჩივრები თბილისის სააპელაციო სასამართლოში განიხილება.

ქუთაისის სააპელაციო სასამართლო Kutaisi Court of Appeal

თბილისის სააპელაციო სასამართლო Tbilisi Court of Appeal

2. COURT OF APPEAL

In accordance with the legislative amendments implemented in the first half of 2005, the instance of the court of appeal has been put into practice since November 1 of the same year, which has completely changed the existing model of regional courts within the unified system of common courts. There are no panels at the courts of appeal for hearing cases by the rule of the first instance any more, and the court hears all the cases only by the rule of appeal. There are two courts of appeal in Georgia: in Tbilisi and in Kutaisi. Appeals regarding the decisions of trial courts (among them those of magistrate judges) from the west Georgia are heard by the Kutaisi Court of Appeal, whereas the judgments of courts of the east Georgia are appealed directly at the Tbilisi Court of Appeal.

3. საკასაციო სასამართლო

2005 წლის 1 ნოემბრიდან საქართველოს უზენაესი სასამართლო ჩამოყალიბდა წმინდა საკასაციო ინსტანციის სასამართლოდ. უზენაეს სასამართლოში გაუქმდა სისხლის სამართლის საქმეთა კოლეგია, რომელიც პირველი ინსტანციის წესით განიხილავდა განსაკუთრებით მძიმე კატეგორიის საქმეებს. შემოღებულია საკასაციო საჩივრის დასაშვებობის კრიტერიუმები. უზენაესი სასამართლო, ამ კრიტერიუმთა შესაბამისად, დასაშვებად მიიჩნევს ისეთი კატეგორიის საქმეებს, რომლებიც მნიშვნელოვანია სამართლის განვითარებისა და ერთგვაროვანი სასამართლო პრაქტიკის ჩამოყალიბებისათვის. აღნიშნული ცვლილებებით უზენაესი სასამართლო გახდა მართლაც დოქტრინალური სასამართლო, რომლის ერთ-ერთი ძირითადი ფუნქციაა სამართლის ნორმათა განმარტება და ერთგვაროვანი სასამართლო პრაქტიკის ჩამოყალიბება.

სასამართლო სისტემის მოქნილი მოდელის ჩამოყალიბებისა და საკასაციო საჩივრების დასაშვებობის კრიტერიუმების გარდა, ერთგვაროვანი სასამართლო პრაქტიკის ჩამოყალიბების მიზნით, საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ინიციატივით, 2007 წლის 5 თებერვალს შეიქმნა სისხლის სამართლის სასამართლო პრაქტიკის შესწავლის, განზოგადებისა და საერთო სასამართლოების მოსამართლეებისათვის სახელმძღვანელო წინადადებების განმსაზღვრელი მუდმივმოქმედი კომისია, რომელმაც, არსებული მდგომარეობისა და ტრადიციული დემოკრატიის სახელმწიფოების გამოცდილების გათვალისწინებით, შეიმუშავა სახელმძღვანელო წინადადებები (ე.წ. guidelines), რომელშიც მაქსიმალურადაა გათვალისწინებული ყველა შესაძლო გარემოება სისხლის სამართლის კოდექსის კონკრეტულ მუხლთან მიმართებით და დეტალურად არის მითითებული, თუ რა სასჯელი უნდა დანიშნოს მოსამართლემ ამა თუ იმ მუხლით პირის მსჯავრდების დროს, შესაბამისი გარემოე-

3. COURT OF CASSATION

Since November 1, 2005 the Supreme Court of Georgia has been established as a court of a pure cassation instance. The Panel for Criminal Cases was cancelled at the Supreme Court, which used to hear the cases of extremely grave category by the rule of the first instance. The criteria for admissibility of cassation claims have been introduced. The Supreme Court considers admissibility of cases according to these criteria and accepts only those ones, which are significant for the development of law and contribute to the establishment of common judicial practice. With the above mentioned changes the Supreme Court has in fact become a doctrinal court with one of the most basic functions of interpreting judicial norms and establishing of a common judiciary practice.

Other than the establishment of a flexible model of the judiciary and the admissibility criteria for cassation claims, with the purpose of establishing a common judiciary practice and with the initiative of the Supreme Court of Georgia, a permanent commission was formed on February 5, 2007 aimed at setting the guidelines for judges of common courts, and at studying and generalizing the criminal judiciary practice. Having considered the current situation and experience of the countries of traditional democracy, the commission has developed the guidelines which envisage all the possible circumstances in reference to the particular article of the Criminal Code as much as possible, and detailed reference is provided about what punishment the judge should impose while sentencing a person under this or that article in case of existence or non-existence of relevant circumstances. Besides, in February 2006, grounds were laid for a new initiative, which means arrangement of regular meetings of judges of all the instances at the Supreme Court of Georgia. These meetings aim at discussing and analyzing important issues of the judiciary prac-

ბის არსებობის ან არარსებობის შემთხვევაში. ამასთან, 2006 წლის თებერვალში საფუძველი ჩაეყარა ახალ ინიციატივას, რაც გულისხმობს საქართველოს უზენაეს სასამართლოში ყველა ინსტანციის მოსამართლეთა რეგულარული შეხვედრების ორგანიზებას. ამ შეხვედრების მიზანია სასამართლო პრაქტიკის მნიშვნელოვანი საკითხების განხილვა, ანალიზი, სხვადასხვა ინსტანციის მოსამართლეთა განსხვავებული მოსაზრებების შეჯერება და დისკუსიის შედეგად სისხლის, სამოქალაქო თუ ადმინისტრაციული სამართლის ნორმათა ერთგვაროვანი გაგების ჩამოყალიბება, რაც წერილობით, რეკომენდაციების სახით ეგზავნება ყველა მოსამართლეს.

დღევანდელი მონაცემებით, სახელმძღვანელო წინადადებებსა და რეკომენდაციებს აქტიურად იყენებენ საქართველოს საერთო სასამართლოების მოსამართლეები.

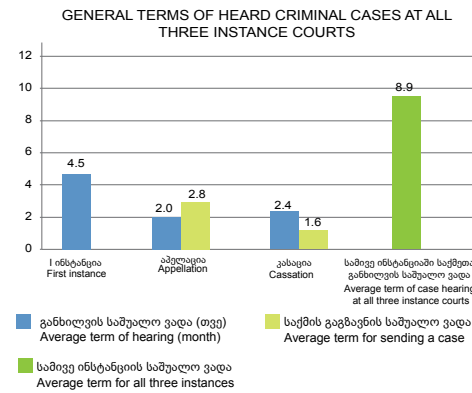
აღნიშნული სახის ინიციატივები და ახალი სასამართლო სისტემის მოდელი დიდ გავლენას ახდენს სწრაფი და ეფექტური მართლმსაჯულების განხორციელებაზე. როგორც მოსალოდნელი იყო, სისტემის ინსტიტუციონალურმა ცვლილებებმა და ერთგვაროვანი სასამართლო პრაქტიკის ინტენსიურმა დანერგვამ ხელი შეუწყო სასამართლოებში საქმეთა დროულ განხილვასა და გადანაცვლებას. უკვე აღმოიფხვრა სხვადასხვა ინსტანციის სასამართლოებში საქმეთა წლობით განხილვის პრაქტიკა და შედეგიც აშკარაა:

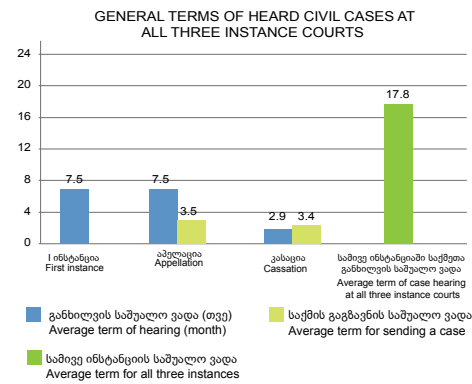
საქმეთა განხილვის საშუალო ვადები

AVERAGE TERMS OF CASE HEARING

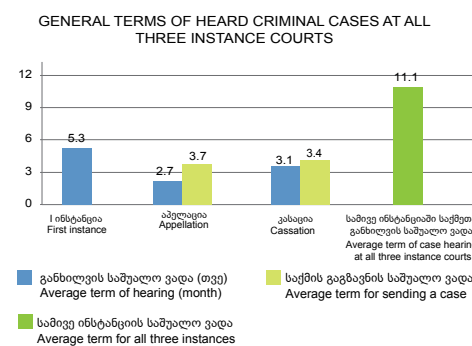
დამთავრებული სისხლის სამართლის საქმეების განხილვის საერთო ვადები სამივე ინსტანციის სასამართლოში

დამთავრებული სამოქალაქო საქმეების განხილვის საერთო ვადები სამივე ინსტანციის სასამართლოში

დამთავრებული ადმინისტრაციული საქმეების განხილვის საერთო ვადები სამივე ინსტანციის სასამართლოში

თუ გავითვალისწინებთ, რომ ტრადიციული დემოკრატიის მრავალ სახელმწიფოში საერთოდ არ არსებობს რაიმე შეზღუდვა სასამართლოში საქმის განხილვის ზუსტ ვადებთან დაკავშირებით და კონკრეტული საქმის განხილვა ერთ ინსტანციაში შეიძლება წელიწადზე მეტ ხანს გაგრძელდეს, საქართველოს სასამართლო სისტემას საუკეთესო შედეგი აქვს. შესაბამისად, ახალი სისტემა ხელს უწყობს საქართველოში საქმის განხილვის კანონმდებლობით დადგენილი ვადების დაცვას, რაც გვაძლევს უმნიშვნელოვანეს შედეგს: სწრაფ და ეფექტურ მართლმსაჯულებას.

ყველაფერ ზემოთქმულთან ერთად, 2010 წელს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო ახალი კონსტიტუცია, რომლითაც სასამართლო ხელისუფლების დამოუკიდებლობის კიდევ უფრო გაძლიერების მიზნით, განისაზღვრა მოსამართლეთა თანამდებობაზე უვადოდ დანიშვნა. აღნიშნული ცვლილება ამოქმედდება 2013 წლის ოქტომბრიდან. ეს პრინციპი მოსამართლეთა სტაბილურობის, ხელშეუვალობისა და დამოუკიდებლობის უმთავრესი კონსტიტუციური გარანტია იქნება.

tice, also matching the different opinions of judges of various instances and establishing a common understanding of the norms of criminal, civil or administrative law, which is sent to all the judges in writing, as recommendations.

As of today, the guidelines and recommendations are actively used by the judges of the common courts of Georgia.

These initiatives and a model of the new judiciary system greatly influence the administration of quick and effective justice. As expected, institutional changes of the system and intensive introduction of the common judiciary practice supported the timely hearing and resolving of cases at courts. The practice of hearing the cases for years has already been eradicated at the courts of various instances and the result is evident:

Considering that in many states of traditional democracy there is no limit regarding the strict deadlines for case hearing at courts, and consideration of one certain case can be protracted up to a year at one instance, the judiciary system of Georgia has the best result. Correspondingly, the new system supports observing the statutory timeframes for case hearing in Georgia, which brings us a significant outcome: quick and effective justice.

With all the above-mentioned, in 2010 the Parliament of Georgia adopted a new Constitution, and with the purpose of strengthening the independence of judiciary even more, lifetime appointment of judges was instituted. This amendment will be put in practice from October 2013. This principle will be the main constitutional guarantee for the stability, inviolability and independence of judges.

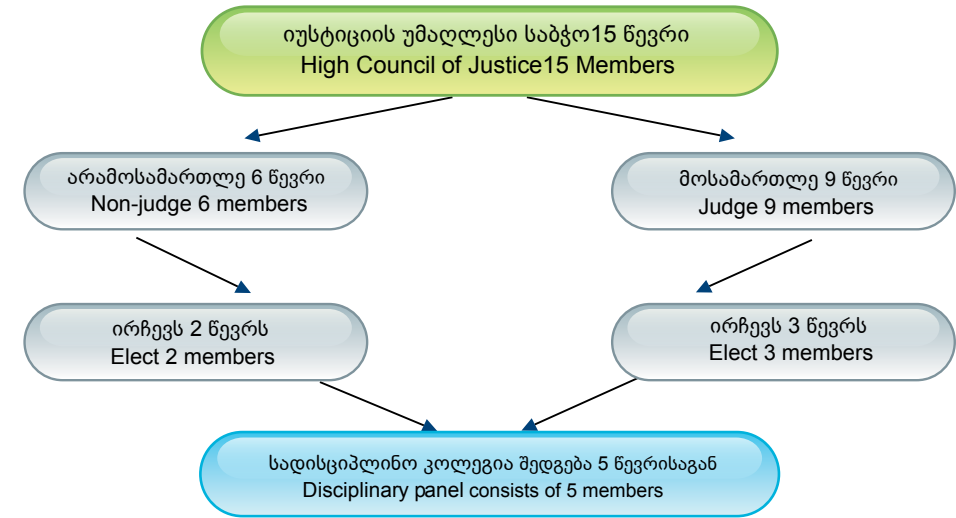
II. საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭო

რეფორმის ერთ-ერთი პრიორიტეტი – საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს რეორგანიზაცია მასში მოსამართლეთა რაოდენობის გაზრდისა და, საერთოდ, მოსამართლეთა „ხმის“ გაძლიერების მიზნით, ფაქტობრივად დასრულებულია. იუსტიციის უმაღლესი საბჭო, რომელსაც თავმჯდომარეობს უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარე, აღარ წარმოადგენს პრეზიდენტის სათათბირო ორგანოს და ჩამოყალიბდა სასამართლო სისტემის მართვის დამოუკიდებელ ორგანოდ. სასამართლო ხელისუფლებაში შემავალი უმნიშვნელოვანესი უფლებამოსილებების მქონე ამ ორგანოს კომპეტენციაში შედის: სასამართლო ბიუჯეტის შედგენა, მატერიალურ-ტექნიკური უზრუნველყოფა და მისი კონტროლი, მოსამართლის თანამდებობაზე დანიშვნა, თანამდებობიდან განთავისუფლება, გადაწყვეტილების მიღება მოსამართლეთა წახალისების შესახებ, დისციპლინური სამართალწარმოების განხორციელება მოსამართლეთა მიმართ, სასამართლოს მოხელეთა სამსახურში მიღება და ა.შ.

II. HIGH COUNCIL OF JUSTICE OF GEORGIA

One of the priorities of the reform, which aimed at reorganizing the High Council of Justice through increasing the number of judges and, in general, strengthening the “voices” of judges, is in fact completed. The High Council of Justice, chaired by the Chairman of the Supreme Court, does not represent the President’s advisory body anymore and it has been established as an independent body in charge of management of the judiciary system. This is the body of greatest authority within the judicial power, and its competencies include: to draw up the judiciary budget, provide with and control the material and technical resources, appoint and dismiss judges, make decisions about incentives for judges, initiate disciplinary proceedings against judges, employ court personnel, etc.

აღსანიშნავია, რომ იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს დაარსებიდან, ანუ 1997 წლიდან დღემდე, მოსამართლეები ყოველთვის უმცირესობაში იყვნენ. 2006 წლის საკონსტიტუციო ცვლილებების შესაბამისად, 2007 წლის 2 ივლისიდან იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს შემადგენლობა განისაზღვრა 15 წევრით, რომელთაგან 9 მოქმედი მოსამართლეა. ამ მოსამართლეებს (გარდა უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარისა, რომელიც საბჭოს თავმჯდომარეა), საბჭოს წევრებად (მათ შორის საბჭოს მდივანსაც) ირჩევს საქართველოს მოსამართლეთა კონფერენცია. შესაბამისად, მოსამართლეები იუსტიციის უმაღლეს საბჭოში უმრავლესობაში არიან და ნებისმიერი საკითხის განხილვისას გადაამწყვეტია მათი პოზიცია. ეს კი მოსამართლეთა დამოუკიდებლობის კიდევ ერთი მნიშვნელოვანი გარანტიაა. ასევე „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანულ კანონში 2008 წლის 5 ივლისის განხორციელებული ცვლილებების შესაბამისად, პარლამენტის მიერ არჩეული საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს 3 წევრიდან 1 წევრი არის საპარლამენტო ოპოზიციის წარმომადგენელი. აღნიშნულმა ცვლილებამ კიდევ უფრო გამჭვირვალე გახადა იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს საქმიანობა.

It is noteworthy that since its establishment in 1997, the judges at the High Council of Justice have always represented the minority till today. With the constitutional amendments of 2006, it was decided to have 15 members within the High Council of Justice since July 2, 2007, 9 of who are sitting judges. These judges (except the Chairman of the Supreme Court, who is a Chairman of the Council) are elected Council Members (among them the Council Secretary too) by the Conference of Judges of Georgia. Correspondingly, the judges represent the majority within the High Council of Justice and their position is decisive for addressing any issue. This represents one more important guarantee for independence of judges. Besides, in accordance with the amendments made to the Organic Law on Common Courts on July 5, 2008, out of the 3 members elected by the Parliament, one member is a representative of Parliamentary Opposition. The above-mentioned amendment has made the High Council of Justice even more transparent.

III. კადრების შერჩევა, მათი მომზადება და გადამზადება, იუსტიციის უმაღლესი სკოლა

სასამართლო რეფორმის შემადგენელი ყველა კომპონენტის წარმატებით განხორციელება კი ვერ მოგვეცემს სასურველ შედეგს, თუკი არ იქნა მიღწეული ყველაზე მთავარი: სისტემის დაკომპლექტება მიუკერძოებელი, პატიოსანი და, რაც მთავარია, კვალიფიციური კადრებით. რეფორმის ამ ქვაკუთხედში ორი ეტაპი გამოირჩევა:

1. გარდამავალ პერიოდში (რეფორმის მიმდინარეობისას – 2005-2011 წ.წ.) მოსამართლეთა შერჩევა არსებული მოდელის ფარგლებში ხდებოდა განსაკუთრებული ყურადღებითა და პასუხისმგებლობით, მკაფიოდ დადგენილი კრიტერიუმების, კერძოდ, პრეტენდენტის პიროვნული მახასიათებლების, რეპუტაციის, კვალიფიკაციისა და ანალიტიკური აზროვნების საფუძველზე. აღნიშნული კრიტერიუმების გათვალისწინებით, რეფორმის მიმდინარეობისას, 2005-2011 წლებში, თანამდებობაზე დაინიშნა 160 ახალი მოსამართლე.

2. მოსამართლეთა შერჩევისა და მომზადების ახალი სისტემა, რომელიც 2007 წლის ოქტომბრიდან ამოქმედდა იუსტიციის უმაღლესი სკოლის ფარგლებში, ამ ეტაპზე ახორციელებს თავის ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს ფუნქციას – იუსტიციის სკოლის მსმენელთა მომზადე-

III. SELECTION OF HUMAN RESOURCES, THEIR DEVELOPMENT AND TRAINING, HIGH SCHOOL OF JUSTICE

Even the successful implementation of all the components of the judiciary reform will not give us a desired result if the most important thing cannot be achieved: staffing the system with impartial, honest, and, more importantly, qualified human resources. Two stages stand out of this cornerstone of the reform:

1. Selection of judges during the transition period (during the reform – 2005-2011) was made with exceptional attention and responsibility within the frameworks of the existed model, based on the strictly defined cri-

teria, namely, the candidate's personal characteristic features, reputation, qualification and analytical thinking.

Considering these criteria, 160 new judges were appointed during the reform in 2005-2011.

2. The new system of selecting and developing the judges, which has become effective since October 2007 within the framework of the High School of Justice, at this stage is carrying out one of its most important functions – preparation of students of the School of Justice and re-training of sitting judges with the purpose of their professional perfection.

About 300 seminars were held under the judges training program in 2006-2011. On average 18 participants attended each seminar of the training programs in total.

The school has started functioning at full capacity since 2007, as far as other than the central office (Tbilisi), regional training centers of the school were fully organized in Batumi and Tskaltubo. The seminars are held permanently not only for sitting judges, but also for the students of the School of Justice (since November, 2007) in these excellently rehabilitated and equipped centers.

In 2010-2011, special training courses were developed for the students of the High School of Justice on courtroom management and juvenile justice, communication with the media and public relations, communication standards, which are especially significant for refining the skills of judges.

By creating and activating the High School of Justice, in fact two very important issues envisaged in the judiciary reform were resolved:

1. A new model for selection and appointment of judges was developed, which envisages enrolment of a candidate as a student

რომელთაგან 46 მსმენელმა დაამთავრა სასწავლო კურსი, ხოლო 14 მსმენელი დღესაც აგრძელებს სწავლას.

2. შემუშავდა და ამოქმედდა მოსამართლეთა გადამზადებისა და კვალიფიკაციის ამაღლებისათვის აუცილებელი სპეციალური პროგრამა, რაც, თავის მხრივ, მოსამართლეთა დამოუკიდებლობისა და მიუკერძოებლობის კიდევ ერთი გარანტიაა. ეს არის სკოლის ერთ-ერთი ფუნქცია, რაც ითვალისწინებს წინასწარ, წლის დასაწყისში დაგეგმილი გრაფიკის მიხედვით მოსამართლეთათვის გადამზადების კურსების ჩატარებას. თითოეული მოსამართლე წლის განმავლობაში, სულ მცირე, ორჯერ მაინც გადის ამ კურსს, სადაც სპეციალური მეთოდით (კანონმდებლობის ანალიზი, უზენაესი სასამართლოს პრაქტიკის განხილვა, კონკრეტული კაზუსების საფუძველზე პრობლემის შესწავლა და ა.შ.) მათ მიეწოდებათ სპეციალისტების მიერ მომზადებული მასალა.

in the school and his/her full training during 10 months. Training program for the students was developed with their involvement of EC experts. Several special seminars were held for lecturers of the school, and the teaching methodology was elaborated.

60 students were enrolled in the school during 2007-2011; among them 46 students completed the training course and the other 14 are still studying.

2. A special program was developed and launched, which is necessary for the training of judges and for upgrading their qualification, which from its side is another guarantee for the independence and impartiality of judges. This is one of the functions of the school, which envisages provision of training courses to judges in accordance with the schedule set up in the beginning of the year. Every judge attends this course at least twice a year, where they are provided with the materials developed by the specialists based on special methodology (legislation analysis, review of the practice of the Supreme Court, problem discussion based on specific cases, etc.).

IV. სასამართლო სისტემის ბიუჯეტი

სასამართლოს რეფორმის განხორციელების ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი წინაპირობაა რეფორმის ფინანსური და მატერიალური უზრუნველყოფა. სასამართლო ხელისუფლების დამოუკიდებლობის უზრუნველსაყოფად, პირველ რიგში, სწორედ მისი ფინანსური დამოუკიდებლობა უნდა იქნეს გარანტირებული.

2012 წელს, წინა წელთან შედარებით, სასამართლო სისტემის ბიუჯეტი 2 მილიონ-ნახევარი ლარით გაიზარდა და 41 275 000 ლარი შეადგინა.

სასამართლოების გაზრდილი ბიუჯეტი კიდევ უფრო მეტ გარანტიას ქმნის მოსამართლეთა დამოუკიდებლობის, მიუკერძოებლობისა და მთლიანად სასამართლო სისტემის გამართული ფუნქციონირებისთვის.

სასამართლო სისტემა უფრო მეტი გამჭვირვალობის უზრუნველსაყოფად ყოველწლიურად საზოგადოებისთვის ხელმისაწვდომს ხდის ინფორმაციას საბიუჯეტო ხარჯების შესახებ (www.supremecourt.ge).

რეფორმის ფარგლებში განხორციელდა მოსამართლეთა ხელფასების მკვეთრი ზრდა, რაც სასამართლო ხელისუფლების დამოუკიდებლობის ერთ-ერთი ძირითადი გარანტიაა. სასამართლოებში გაუმჯობესდა სამუშაო პირობები, შეიქმნა ერთიანი კომპიუტერული ქსელი, დაინერგა, გადახალისდა და ევროპულ სტანდარტებამდე ავიდა სამართალწარმოების ელექტრონული სისტემები, მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა. სწორედ ამ მიზნით, 2006 და მომდევნო წლებში გაიზარდა მოსამართლეთა ხელფასი, რომელიც 2012 წლისათვის I ინსტანციის სასამართლოებში 2300 ლარია, სააპელაციო სასამართლოებში – 3000 ლარამდე, ხოლო უზენაეს სასამართლოში – 4400 ლარი.

IV. BUDGET OF THE JUDICIARY

Securing financial and material resources for the reform is one of the most important preconditions for implementing the judiciary reform. For ensuring the independence of judiciary power, first of all its financial independence should be guaranteed.

Compared to the previous year, budget of the judiciary has increased by 2.5 million GEL in 2012 and totaled 41,275,000GEL.

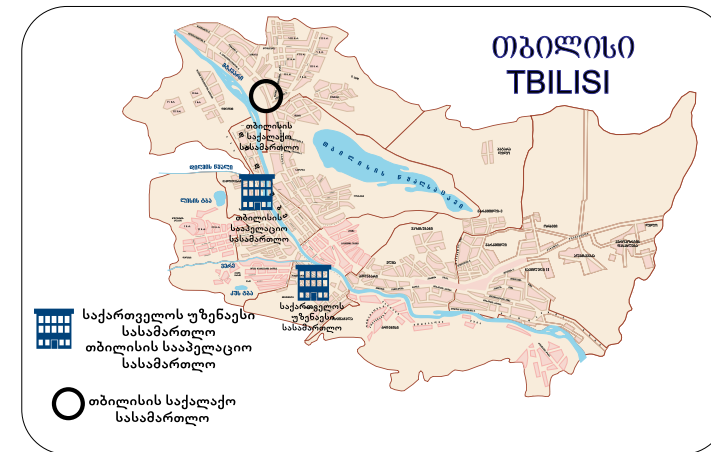
Increased budget of courts provides even more guarantee for the independence and impartiality of judges, also for the smooth functioning of the judiciary system as a whole.

For ensuring more transparency, the judiciary system makes the information on budgetary expenses open to public every year (www.supremecourt.ge).

Salaries of judges were increased dramatically within the frameworks of the reform, which is one of the main guarantees of the judicial independence. Working conditions were improved at courts, a VPN was set up, and electronic case management systems were introduced, upgraded and raised to the European standards, also, material and technical resources were increased. This was the purpose of increasing the salaries of judges in 2006 and in subsequent years, and as of 2012 the salaries equal to 2,300 GEL at trial courts, about 3,000 GEL at the courts of appeal and 4,400 GEL at the Supreme Court.

საქართველოს სასამართლო სისტემა

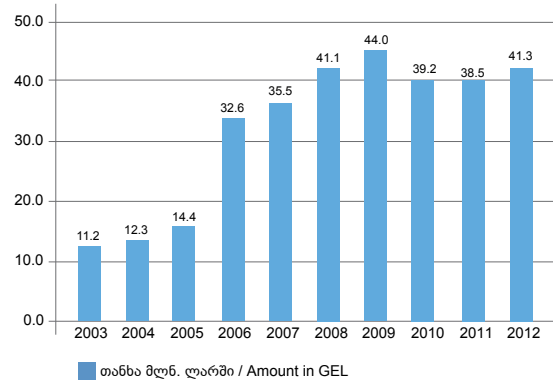
JUDICIARY SYSTEM OF GEORGIA

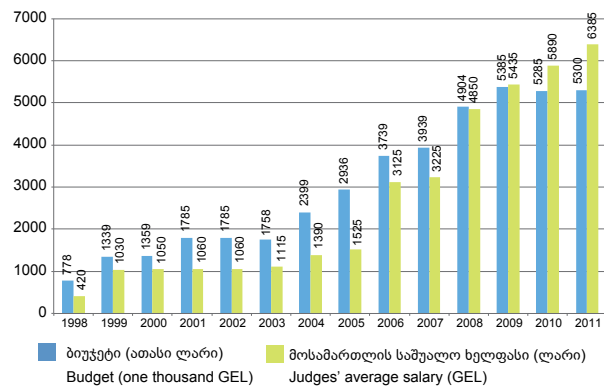
საერთო სასამართლოების 2005-2012 წლების საბიუჯეტო სახსრები (თანხა მილიონ ლარებში)

Budgetary funds of common courts and average monthly salaries of judges during 2005-2012 (amount in million GEL)

უზენაესი სასამართლოს ბიუჯეტი და მოსამართლეთა საშუალო თვიური ხელფასი 1998-2012 წლებში

Budget of the Supreme Court and average monthly salaries of judges in 1998-2012

V. სასამართლო შენობების რეაბილიტაცია და აღჭურვა

მოსამართლისთვის ტექნიკური და მატერიალური პირობების შექმნის, მართლმსაჯულების შეუფერხებლად და ოპერატიულად განხორციელების მიზნით, 2006 წლიდან მთელი ქვეყნის მასშტაბით დაიწყო სასამართლო შენობათა ინტენსიური რეკონსტრუქცია, მოსამართლეთა და მათი დამხმარე პერსონალისათვის მატერიალურ-ტექნიკური პირობების შექმნა-გაუმჯობესება. ამ მიმართულებით განხორციელებული ინტენსიური სამუშაოების შედეგად 2006-2010 წლებში დასრულდა 64 სასამართლო შენობის რეკონსტრუქცია. 2011 წელს კი დამთავრდა დარჩენილი 2 სასამართლო შენობის რემონტი.

გარდა ამისა, ყველა რეკონსტრუირებულ სასამართლოში სხდომის დარბაზები აღიჭურვა კომპიუტერებით, დამონტაჟდა ხმის გამაძლიერებლები და მიკროფონები, ასევე სპეციალური აპარატურა, რითაც ხდება სასამართლო სხდომების აუდიოჩანერა. მთლიანად გარემონტდა მოსამართლეთა და აპარატის მუშაკთა სამუშაო ოთახები და თითოეული მათგანი უზრუნველყოფილია კომპიუტერით.

ამერიკის შეერთებული შტატების საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID), გაეროს განვითარების პროგრამის (UNDP) ფინანსური მხარდაჭერით და ნაწილობრივ საკუთარი რესურსებით ასევე შეიქმნა სასამართლო სისტემის ერთიანი კომპიუტერული ქსელი, რაც საბოლოოდ მოხსნის დღეისათვის სასამართლო სისტემაში არსებულ პრობლემებს და ხელს შეუწყობს სწრაფი მართლმსაჯულების განხორციელებას.

ერთიანი კომპიუტერული ქსელის შექმნით:

- უპირველეს ყოვლისა, მოგვარდა მოსამართლეთა ახალი ინფორმაციით (საკანონმდებლო ცვლილებების, კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების, უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილებების შესახებ) უზრუნველყოფის საკითხი.
- თითოეული მოსამართლე ეცნობა ერთგვარო-

V. REHABILITATION AND EQUIPMENT OF COURTHOUSES

With the purpose of creating technical and material conditions for judges and ensuring an unimpeded and speedy administration of justice, intensive reconstruction of courthouses, creation-improvement of material and technical conditions for judges and their support personnel have been going on throughout the country since 2006. As the result of these intensive works implemented in this direction, reconstruction of 64 courthouses was completed in 2006-2010. Refurbishment of the remaining 2 courthouses was over in 2011.

Besides, courtrooms in all the reconstructed courthouses were equipped with computers, and sound amplifiers, microphones and special equipment were installed for audio recording of court sessions. Working rooms of judges and the personnel have completely been repaired and each of them was provided with a computer.

With the financial support of the United States Agency for International Development (USAID) and the United Nations Development Program (UNDP) and partly by its own resources, the integrated virtual private network (VPN) was created for the judiciary, which will finally solve the current problems within the judiciary system and also will support the quick administration of justice.

By creating the VPN:

- First of all the issue of providing new information (concerning the legislative amendments, sublegislative normative acts and judgments of the Supreme Court) to the judges has been resolved;
- Every judge gets familiar with the program of Supreme Court judgments, which determines the

ვანი პრაქტიკის განმსაზღვრელ უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილებათა პროგრამას, რაც ხელს უწყობს ერთიანი სასამართლო პრაქტიკის დანერგვასა და დაინტერესებული საზოგადოების მიერ ამ გადაწყვეტილებათა გაუყოვნებლივ გაცნობის შესაძლებლობას.

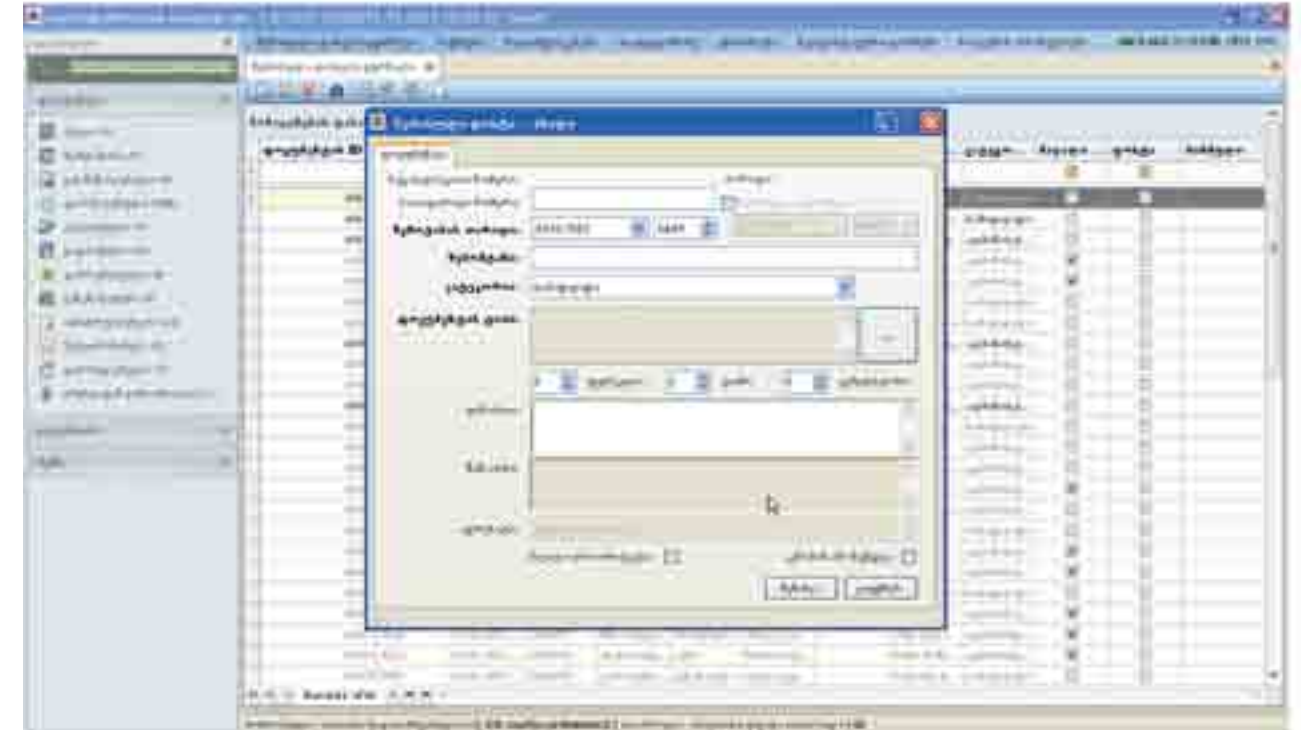
- ყველა გაერთიანებულ სასამართლოში დაინერგა ერთიანი ელექტრონული დოკუმენტბრუნვისა და საქმისწარმოების სისტემები, რომლებიც უზრუნველყოფენ საპროცესო, ორგანიზაციული თუ სამეურნეო ხასიათის კორესპონდენციების მიმოქცევას.
- გაიზარდა სასამართლოთა თვითკონტროლი - იგულისხმება საპროცესო ვადებისა და საქმისწარმოების წესის დარღვევის ავტომატური კონტროლი.
- განხორციელდა სტატისტიკური და ანალიტიკური ინფორმაციის ოპერატიული დამუშავება.
- უზრუნველყოფილია ინფორმაციის საჯაროობა, რაც გამოიხატება გადაწყვეტილებების, სხდომათა განრიგებისა და საქმის მიმდინარეობის შესახებ ინფორმაციის ქსელში განთავსებით, რომელიც ხელმისაწვდომია ნებისმიერი დაინტერესებული მოქალაქისათვის.

საქმეთა განხილვის დაჩქარებისა და სხდომების შესახებ ინფორმაციის სიზუსტისა და საჯაროობის ამაღლების მიზნით, საქართველოს ყველა სასამართლოში გათვალისწინებულია სასამართლო პროცესის ტექნიკური ფიქსაციის სპეციალური სისტემის დანერგვა. ამ სისტემის მეშვეობით სინქრონულად, ციფრულ ფორმატში, ინერება სხდომის მიმდინარეობა, ხოლო სხდომის დამთავრებისთანავე ხდება სასამართლო პროცესის ჩანერა კომპაქტ-დისკზე და სხდომის მოკლე ოქმის ამობეჭდვა, რომელიც დაერთვის საქმეს. სხდომის აუდიოჩანაწერი შეიძლება ნაკითხულ იქნეს ნებისმიერ მულტიმედირ კომპიუტერზე. აღნიშნული სისტემა უკვე მოქმედებს საქართველოს უზენაესი სასამართლოსა და 25 რაიონული (საქალაქო) სასამართლოს 100 სხდომათა დარბაზში. აღნიშნული სისტემით სხდომის

uniform practice and supports the introduction of a uniform judicial practice, also provides possibility for the interested public to get familiar with these judgments promptly;

- Integral electronic systems of document circulation and that of case management have been introduced at all the unified courts, which ensure exchange of procedural, organizational or administrative correspondence;
- Self-control of courts has been enhanced – which means the automatic control in case of violation of procedural terms and rules of case proceedings;
- Effective processing of statistical and analytical information has been introduced;
- Publicity of information is ensured, which is reflected by posting the judgments, session schedules and information about the case process in the network, which is accessible for any interested citizen.

With the purpose of speeding up the case hearing and enhancing the accuracy and publicity of information about the sessions, introduction of special system for technical fixing of trial is envisaged at all the courts of Georgia. This system will provide possibility for simultaneous and digital recording of the case process, and as soon as the session is over, the trial is burnt on the CD and a brief session report is printed out, which is attached to the case. The trial transcript can be read by any multimedia computer. This system has already been activated at 100 courtrooms at the Supreme Court of Georgia and at 25 district (city) courts. Session recording with this system supports the conduct of trials and correspondingly, contributes to the speedy administration of justice.

მიმდინარეობის ჩანერა ხელს უწყობს სასამართლო პროცესების წარმართვას და, შესაბამისად, სწრაფი მართლმსაჯულების განხორციელებას.

შეიძლება ითქვას, რომ რეფორმის შედეგად საქართველოში ჩამოყალიბდა ევროპული სტანდარტების მქონე სასამართლოები, თანამედროვე შენობა-ნაგებობებითა და თანამედროვე ტექნიკური აღჭურვილობით, რაც მოსამართლისათვის მუშაობის საუკეთესო პირობებს ქმნის. ასეთი ტიპის სასამართლოები საზოგადოების მხრიდან პატივისცემას, მოკრძალებასა და ნდობას იმსახურებენ.

It is possible to say that as the result of the reform, courts of European standards were established in Georgia, with modern building-constructions and up-to-date technical equipment, which provides best working conditions to judges. Such courts deserve respect, reverence and confidence from public.

ბათუმი / Batumi

ბოლნისი / Bolnisi

ბათუმი / Batumi

ბოლნისი / Bolnisi

თბილისი / Tbilisi

გორი / Gori

გორი / Gori

მცხეთა / Mtskheta

მცხეთა / Mtskheta

პოტი / Poti

რუსთავი / Rustavi

რუსთავი / Rustavi

ქუთაისი / Kutaisi

ქუთაისი / Kutaisi

სენაკი / Senaki

სენაკი / Senaki

სამტრედია / Samtredia

სამტრედია / Samtredia

სიღნაღი / Signagi

წყალტუბო / Tskaltubo

წყალტუბო / Tskaltubo

VI. წესრიგის დაცვა სასამართლოში VI. KEEPING ORDER AT THE COURT

მრავალი სახელმწიფოს გამოცდილების შესაბამისად, 2006 წლის იანვრიდან პირველად საქართველოს ისტორიაში სასამართლო სისტემაში ამოქმედდა მანდატურის ინსტიტუტი. მანდატური უზრუნველყოფს მოსამართლისა და პროცესის მონაწილეების უსაფრთხოებას, იცავს წესრიგს სასამართლოს შენობასა და სხდომის დარბაზებში პროცესის მიმდინარეობისას.

სასამართლოს მანდატური უფლებამოსილია, აღასრულოს მოსამართლის ბრძანება წესრიგის დარღვევისა და სასამართლოსადმი უპატივცემულობის გამოხატვის შემთხვევაში პირის 50-დან 5000 ლარამდე თანხით დაჯარიმების, დარბაზიდან მისი გაძევების ან 30 დღემდე დაპატიმრების თაობაზე.

დღეს მანდატურის სამსახური მოქმედებს სამივე ინსტანციის ყველა სასამართლოში.

Considering the experience of many countries, the institute of court marshals (Mandaturi Service) was introduced within the judiciary for the first time in the history of Georgia since January 2006. A court marshal ensures security of a judge and trial participants, keeps order at the courthouse and in the courtrooms during trial.

In case of breaking order or expressing contempt of court, a court marshal is authorized to execute the judge's order on fining a person with the amount ranging from 50 to 5,000 GEL, to expel a person from the courtroom or arrest him for up to 30 days.

Today the court marshal service is functioning at all the courts of all the three instances.

VII. სასამართლოს მენეჯერის ინსტიტუტის განვითარება

სასამართლო რეფორმის თანამედროვე ეტაპზე დიდი მნიშვნელობა ენიჭება სასამართლოში ადმინისტრირებისა და მენეჯმენტის სისტემის დახვეწას.

სასამართლოების მართვა სპეციალურ მენეჯერულ ცოდნასა და გამოცდილებას მოითხოვს. სწორედ ამ ტენდენციას უკავშირდება სასამართლოს მენეჯერის ინსტიტუტის შემოღება საერთო სასამართლოებში. იგი საშუალებას აძლევს მოსამართლეს, რომ უფრო მეტი დრო დაუთმოს საქმეთა გადაწყვეტას, ხოლო, მეორე მხრივ, ყურადღებას აქცევს რესურსის ეფექტურ გამოყენებას და მომსახურების ხარისხის ამაღლებას.

2010 წლის აგვისტომდე საქართველოს სასამართლოებში მსგავს თანამდებობას წარმოადგენდა აპარატის უფროსის თანამდებობა, რომლის პროფესიული მომზადება და/ან ფუნქციური დატვირთვა ამ ინსტიტუტის სრული მოცულობით ამოქმედების საშუალებას არ იძლეოდა.

2010 წლის აგვისტოში „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანულ კანონში შესული ცვლილებით სასამართლოში შემოღებულ იქნა სასამართლოს მენეჯერის თანამდებობა, ხოლო იუსტიციის უმაღლეს სკოლაში დაინერგა სასამართლოს მენეჯერის მრავალპროფილიანი სასწავლო კურსი.

სამომავლოდ, იუსტიციის უმაღლესი საბჭო გეგმავს სასამართლოს მენეჯერის კურსი სავალდებულო გახადოს სასამართლო აპარატის ყველა თანამშრომლისთვის, რომელსაც მენეჯერული ფუნქციების განხორციელება ევალება.

VII. DEVELOPMENT OF THE COURT MANAGER INSTITUTE

At the current stage of the judiciary reform, special importance is given to the improvement of administration and management system at the court.

Court management requires a specialized managerial knowledge and experience. This is the trend to which the introduction of the institute of a court manager at common courts is connected to. It enables a judge to allocate more time to case consideration, and on the other hand, lays emphasis on efficient allocation of resources and enhancement of service quality.

Until August 2010, there was a similar position – a head of staff at the courts of Georgia, though its professional development and/or functional implication did not provide possibility for activating this institute at full capacity.

With the amendments made to the organic law of Georgia on Common Courts in August 2010, a position of a court manager was introduced at the court, and a multiprofile training course for court managers was initiated at the High School of Justice.

For the future the High Council of Justice is planning to make a court manager course mandatory for all the employees within the court staff who are in charge of performing the managerial functions.

VIII. საქმის წარმოების ელექტრონული პროგრამა

მოქალაქისათვის სასამართლოს ობიექტურ გადაწყვეტილებასთან ერთად, ასევე მნიშვნელოვანია სწრაფი და ხელმისაწვდომი მართლმსაჯულება. წლების განმავლობაში სასამართლო სისტემა ერთ ბიუროკრატიულ წრედ იყო ქცეული, რომელიც უამრავ ფურნალში იკარგებოდა. უმეტეს შემთხვევაში, ამას თან ახლდა გარკვეული გაუგებრობები, რის გამოც მოქალაქე ხშირად საკუთარი განცხადების ბედს სასამართლოს სხვადასხვა უწყების თანამშრომელთან არკვევდა, რის გამოც უამრავ დროს, ენერგიას და ნერვებს ხარჯავდა. სასამართლოში საქმის წარმოების ელექტრონული სისტემის დანერგვის შემდეგ ეს პრობლემაც საბოლოოდ მოგვარდა.

2011 წლის მდგომარეობით პროგრამა მოქმედებს საქართველოს ყველა გაერთიანებულ სასამართლოში და, საბოლოოდ, ქართული მართლმსაჯულება ერთ მთლიან ქსელშია ჩართული.

მართლმსაჯულების საქმის წარმოების ელექტრონული სისტემაზე გადაყვანა ერთნაირად სასარგებლოა როგორც მოსამართლეებისთვის, ასევე პროცესში მონაწილე სხვა პირებისა და მოქალაქეებისთვის. ახალი სისტემით ზემოთ მითითებული საჟურნალო სისტემა საერთოდ უქმდება, სასამართლოში შესული განცხადება პირდაპირ რეგისტრირდება პროგრამის სპეციალურ გრაფაში, სადაც ავტომატურად ინიშნება შეტანის თარიღი, ეძლევა სპეციალური კოდი და ა.შ. პარალელურად საქმე ხვდება ვებ-გვერდზე - www.info.court.ge, რაც იმას ნიშნავს, რომ ამავე დღიდან მოქალაქეს შეუძლია ნებისმიერ დროს აკრიფოს პაროლი და გააკონტროლოს საკუთარი საქმის მიმდინარეობა. ყველა მოქმედება, რომელიც ამ საქმეზე განხორციელდება, ვთქვათ, რომელ მოსამართლეს დაეწერა იგი, რა შენიშვნა შეიტანა, როგორი განაჩენი ან განჩინება გამოიტანა, ავტომატურად აისახება ვებ-გვერდზე.

VIII. CASE MANAGEMENT SOFTWARE

Not only the impartial court judgment, but also the fast and accessible justice is important for a citizen. For years, the judiciary system has been turned into a bureaucratic circle, which would be lost in many registries. In many cases there were misunderstandings, because of which the citizen had to find out what happened to his application with the personnel of various units of the courts, which took much time, energy and nerves. Introduction of the case management software has finally resolved this problem.

As of 2011, the software has been operational at all the unified courts of Georgia and, finally, the Georgian justice is connected to a common network.

Shifting to the electronic system of judicial case management is equally beneficial for the judges, other parties of the trial and ordinary citizens as well. With this new development, the above mentioned registry-based system is cancelled, and the application filed to the court is directly registered in the special field of the software, where the date of filing is automatically inputted, special code is assigned, etc. Simultaneously, the case is linked to the web-page info.court.ge, which means that from the same day a citizen can any time use his password and control the progress of his case. All the activities that are carried out in connection to this case, e.g.: which judge the case has been assigned to, what remarks the judge has made, what judgment or ruling has been passed, and all these things will automatically be reflected in the web-page.

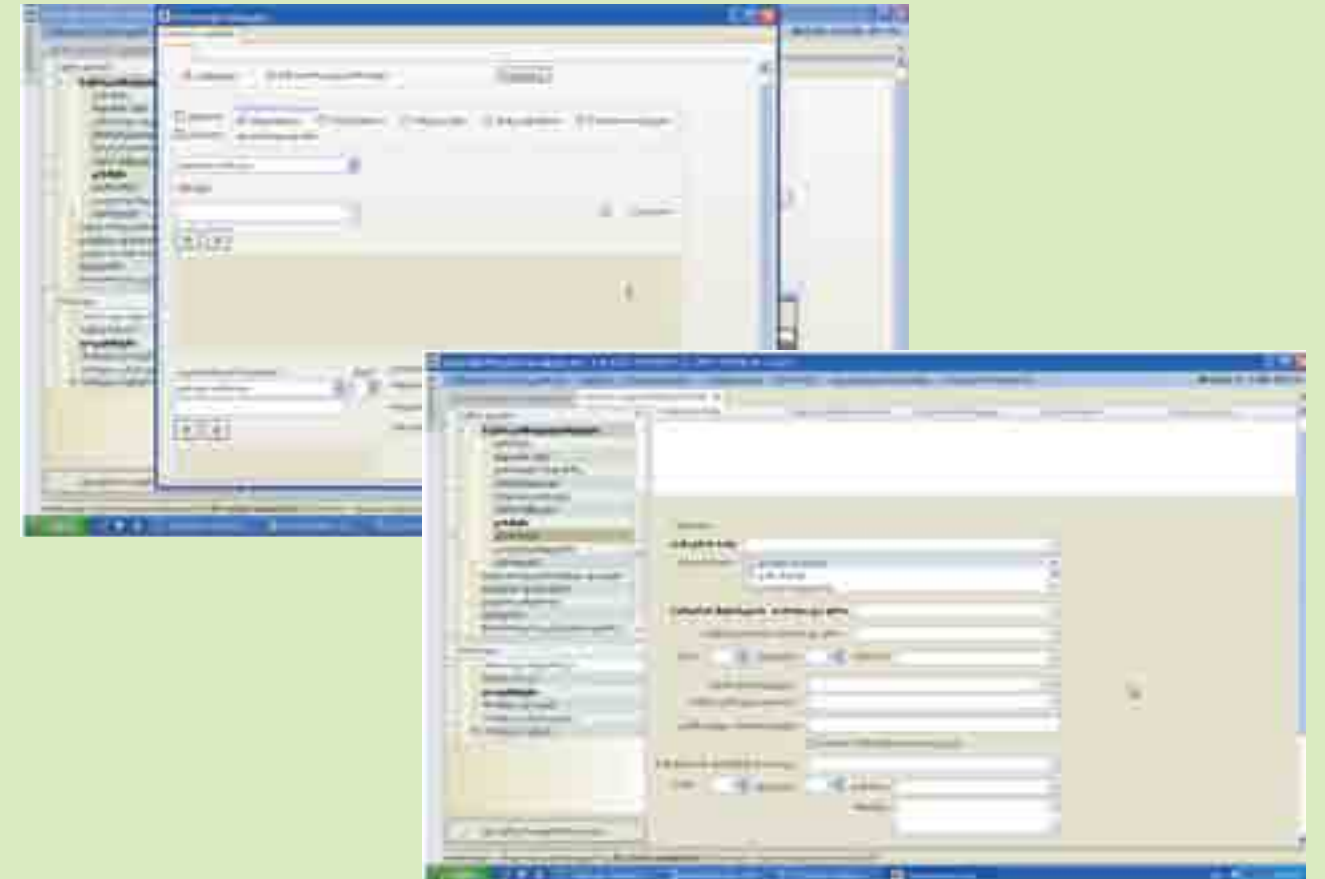
One of the biggest achievements of the system is that the technical part of case proceeding, which consumed 70-80% of the judge's labor, is provided as a

სისტემის ერთ-ერთ ყველაზე დიდ მიღწევად ითვლება ის, რომ საქმის წარმოების ტექნიკური ნაწილი, რომელსაც მოსამართლის შრომის 70-80% ეთმობოდა, პროგრამაში შაბლონური ფორმით არის მოცემული და მოსამართლეს მხოლოდ ინტელექტუალურ ნაწილზე უხდებოდა მუშაობა.

სასამართლოში საქმის წარმოების ელექტრონული სისტემაში არა მარტო მოსამართლეებისა და საქმეში მონაწილე მხარეების ინტერესებია გათვალისწინებული, არამედ – იმ ადამიანებისაც, ვინც სასამართლოს საქმიანობით არის დაინტერესებული.

template in the software, and the judge only has to work for the intellectual part.

Electronic case management system at court addresses the interests of not only the judges and trial participants, but also the people who are interested in the court activities.

IX. ელექტრონული პროგრამები

2011 წლის ოქტომბერში უზენაეს სასამართლოში არქივის ელექტრონული პროგრამა ამოქმედდა. საძიებო სისტემით სარგებლობა ნებისმიერ დაინტერესებულ პირს დარეგისტრირების შემდეგ შეუძლია. დასარეგისტრირებლად საჭიროა სახელის, გვარისა და პირადობის მოწმობის პირადი ნომრის, ასევე ელ. ფოსტის მითითება.

სასამართლო გადაწყვეტილებების მოთხოვნის შემთხვევაში პროგრამა მას დაშტრიხული სახით – პერსონალური მონაცემების გარეშე – მიაწვდის.

პროგრამა მნიშვნელოვანია არა მარტო მათთვის, ვინც უშუალოდ არის დაინტერესებული კონკრეტული გადაწყვეტილებებით, არამედ – იურისტების იმ ნაწილისთვისაც, ვინც სამეცნიერო საქმიანობით არის დაკავებული.

– ელექტრონული მართლმსაჯულების რეფორმის ფარგლებში ასევე ამოქმედდა საქართველოს უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილებათა საძიებო პროგრამა. საძიებო პროგრამა შეიქმნა უზენაესი სასამართლოსა და ნორვეგიის კანონის უზენაესობის მრჩეველთა მისიის (NORLAG) თანამშრომლობით. პროგრამა ყველა დაინტერესებულ პირს საშუალებას აძლევს, სწრაფად და მარტივად მოიძიოს უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილებები. პროგრამაში თავმოყრილია სისხლის, სამოქალაქო და ადმინისტრაციულ საქმეთა გადაწყვეტილებები, რომლებიც მოცემულია დაშტრიხული ფორმით ანუ პერსონალური მონაცემების (სახელი, გვარი, ასაკი, მისამართი, განათლება, სამუშაო ადგილი, პროფესია და სხვ.) გარეშე.

IX. SOFTWARE

Archives Software was activated at the Supreme Court in October 2011. Any interested individual can use the search engine after registration. Name, surname and personal ID card number, also an e-mail address should be indicated for completing the registration.

In case of inquiring the court judgments, the software will provide information to the inquirer in a shaded form – without personal data. The software is important not only for those who are directly interested in a particular judgment, but also for that part of lawyers who are pursuing their legal research activities.

Within the frameworks of digital justice reform, the search engine for judgments of the Supreme Court of Georgia has also been activated. The search engine has been developed in cooperation with the Supreme Court and the Norwegian Mission of Rule of Law Advisers to Georgia (NORLAG). The software enables all the interested individuals to look for the judgments of the Supreme Court quickly and easily. The software has a collection of judgments of criminal, civil and administrative cases, which are in a shaded format, which means that the judgments are provided without personal data (name, surname, age, address, education, workplace, profession, etc.).

X. სასამართლო და საზოგადოება

სასამართლო სისტემის გამჭვირვალობა, საჯაროობის პრინციპის უზრუნველყოფა და საზოგადოებასთან ურთიერთობა რეფორმის წარმატების ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი პირობა გახდა.

რეფორმის დასაწყისშივე სერიოზული ნაბიჯები გადაიდგა სასამართლოსა და საზოგადოებას შორის გამჭვირვალე ურთიერთობის დასამყარებლად და სასამართლოებში სპიკერი მოსამართლის ინსტიტუტი ამოქმედდა. მსგავსი პრაქტიკა არსებობს ევროპის მრავალი ქვეყნის სასამართლოებში. სპიკერი მოსამართლის მეშვეობით სასამართლოს აქვს საშუალება, საზოგადოებას სასამართლოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილება მარტივად, გასაგები ენით აუხსნას.

სასამართლოებმა დაგეგმეს და გაატარეს არაერთი ღონისძიება, რომელიც ემსახურებოდა საზოგადოების კიდევ უფრო მეტ ჩართულობას და ინფორმირებას მიმდინარე პროცესების შესახებ. გაიზარდა მედიის როლი და ამაღლდა მისი კვალიფიკაცია მართლმსაჯულებაში მიმდინარე სიახლეების გაშუქებისას. ჩატარდა არაერთი ტრენინგი, რომლებზეც სხვადასხვა ინსტანციის სპიკერ-მოსამართლეები და მედიის წარმომადგენლები ერთობლივად განიხილავდნენ ისეთ საკითხებს, როგორცაა: საჯარო გამოსვლა და პრეზენტაცია, ეფექტური და დამარწმუნებელი კომუნიკაცია, სასამართლოსა და მედიას შორის დიალოგის აუცილებლობა, სასამართლო ჟურნალისტიკა.

მედიის წარმომადგენლებს საშუალება აქვთ, მიიღონ თემატურად მრავალფეროვანი ინფორმაცია უზენაესი, სააპელაციო და საქალაქო სასამართლოების ვებ-გვერდების საშუალებით. ინტერნეტის დახმარებით მათ ასევე საშუალება აქვთ გაეცნონ უზენაესი სასამართლოს როგორც მიმდინარე, ასევე დაარქივებულ გადაწყვეტილებებს. საზოგადოებასთან ურთიერთობის გამჭვირვალობის კუთხით იუსტიციის უმაღლეს საბჭოში რეგულარულად იმართება შეხვედრები მოქმედ საერთაშორისო და

X. THE COURT AND THE PUBLIC

Transparency of the judiciary system, adhering to the principle of publicity and public relations has become one of the important preconditions for the success of the reform.

Significant steps were taken towards establishment of transparent relations between the court and the public right after beginning of the reform, and an institute of speaker judge has been introduced at courts. Similar practice already exists at the courts of many European states. Through the speaker judge, the court now has an opportunity to explain their decisions to the public with a simple and understandable language.

The courts have planned and implemented many events, which were targeted on more involvement of the public and raising their awareness on the ongoing processes. Role of the media has increased and its qualification was enhanced in regards to the coverage of news taking place within the justice.

Many training sessions have been arranged, where the speaker judges of various instances and media representatives discussed issues together such as: public speaking and presentation, effective and persuasive communication, necessity of a dialogue between the court and the media, judicial journalism.

Media representatives have an opportunity to get information on diverse topics via the web pages of city courts, courts of appeal and the Supreme Court. With the Internet they can also get familiar with the current and archived judgments of the Supreme Court.

In regards to the transparency of public relations, meetings are regularly held with acting international and non-governmental organizations and media representatives at the High Council of Justice.

These meetings aim at providing more information about the ongoing judiciary reform, court indepen-

არასამთავრობო ორგანიზაციების, მედია საშუალებების წარმომადგენლებთან.

შეხვედრების მიზანია მიმდინარე სასამართლო რეფორმის, სასამართლოს დამოუკიდებლობისა და ბოლო პერიოდში ამ კუთხით განხორციელებული ინსტიტუციონალური და საკანონმდებლო ცვლილებების გაცნობა.

სასამართლოს მიერ საზოგადოებასთან ურთიერთობის კუთხით დაგეგმილი პროექტები მიზნად ისახავს საზოგადოების ცნობიერების ამაღლებას სასამართლო სისტემაში მიმდინარე პროცესებზე, საზოგადოებაში სამართლებრივი ქცევის წესების ჩამოყალიბებასა და სამართლებრივი შეგნების განვითარებას.

საბოლოო ჯამში, კი ინფორმირებულობის ზრდის პარალელურად იზრდება მოსახლეობის ნდობა სასამართლოს მიმართ. სხვადასხვა საერთაშორისო ორგანიზაციებისა და სასამართლოს ძალებით ჩატარებული კვლევების ანალიზი ცხადყოფს, რომ ყოველწლიურად მოსახლეობის სულ უფრო დიდი ნაწილი აფიქსირებს სასამართლოს მიმართ ნდობას.

XI. ნაფიც მსაჯულთა სასამართლო

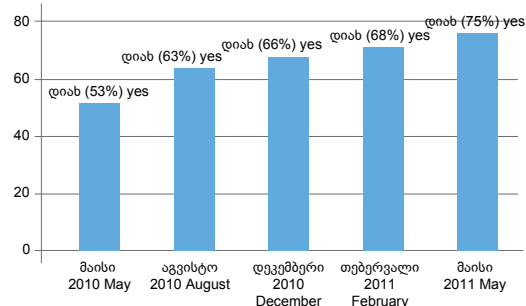
ქართული მართლმსაჯულების ისტორიაში მნიშვნელოვანი სიახლე ნაფიც მსაჯულთა ინსტიტუტის ამოქმედებას უკავშირდება. საქართველოს ახალი სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის მიხედვით, რომელიც 2010 წლის ოქტომბრიდან ამოქმედდა, გათვალისწინებულია გარკვეული კატეგორიის სისხლის სამართლის საქმეთა განხილვა ნაფიც მსაჯულთა მიერ. 2011 წლის განმავლობაში ნაფიც მსაჯულთა მონაწილეობით ორი პროცესი გაიმართა. ნაფიც მსაჯულთა მიერ სისხლის სამართლის საქმეთა განხილვა წარმოადგენს ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს ეტაპს როგორც სასამართლოს რეფორმის, ასევე ქვეყნის დემოკრატიული განვითარების პროცესში, ვინაიდან მართლმსაჯულების განხორციელებაში ერთვება თავად საზოგადოება და მხოლოდ საზოგადოება წყვეტს საკითხს ბრალდებულის დამნაშავეობის ან უდანაშაულობის შესახებ.

dence and recent institutional and legislative amendments made in this respect.

The PR projects have been planned by the court with the goal of raising public awareness regarding the ongoing processes within the judiciary, establishment of rules of legal behavior among the public and development of legal understanding.

Ultimately, alongside with raising awareness, the public confidence in the judiciary is also increasing. Analysis of researches held by various international organizations and those of arranged by the court makes it clear that every year more and more people state its confidence in the judiciary.

მნდობით თუ არა სასამართლოს? (2010-2011 წლის დინამიკა)
DO YOU TRUST THE COURT? (Dynamics for 2010-2011)

XI. JURY TRIAL

Major innovation in the history of the Georgian justice is related to the introduction of jury trial. New Criminal Procedure Code of Georgia, which has been enacted since October 2010, envisages that certain types of criminal cases be heard by the jurors.

There were two jury trials held in 2011. Hearing the cases by jurors represents one of the most important stages in the process of not only the judiciary reform, but also the democratic development of the country, as far as the public itself gets involved in the administration of justice and only the public decides the issue of innocence or guilt of the person.

გამოცემულია საქართველოს უზენაესი სასამართლოს მიერ
ISSUED BY THE SUPREME COURT OF GEORGIA